

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
Київський політехнічний інститут імені ІГОРЯ
СІКОРСЬКОГО

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА
Кафедра історії

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Методичною радою

КПІ ім. Ігоря Сікорського

(протокол № 5 від «06» березня 2025р.)

Ф - КАТАЛОГ

ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

для здобувачів ступеня доктора філософії

за освітньо-науковою програмою «Історія»

за спеціальністю **032 «Історія та археологія»**

(вступ 2024 року)

УХВАЛЕНО:

Вченою радою факультету соціології і
права

(протокол № 8 від «26» лютого 2025р.)

Київ 2025

ЗМІСТ

	Сторінки	Факультет / кафедра що викладає	Код курсу
Преамбула	3		в ІС «my.kpi.ua»
Процедура здійснення вибору вибіркових навчальних дисциплін	5		2025/2026 н.р.
Зміст анотацій освітніх компонентів	6		
Освітній компонент 1 (3 семестр)	6		
1. Економічна історія	6	КІ, ФСП	IAF 06
2. Історіографія історії України	7	КІ, ФСП	IAF 05
3. Українська історична біографістика	8	КІ, ФСП	IAF 12
Освітній компонент 2 (3 семестр)	9		
1 Гендерна історія України	9	КІ, ФСП	IAF 01
2 Україна у контексті світової цивілізації	10	КІ, ФСП	IAF 13
3 Соціальні взаємодії в повсякденні: історичний аспект	11	КІ, ФСП	IAF 14
Освітній компонент 3 (4 семестр)	12		
1 Історична регіоналістика України	12	КІ, ФСП	IAF 11
2 Історія інтелектуальної власності в науково-технічній діяльності	14	КМ, НН ММІ	IAF 15
3 Історія розвитку військової техніки	16	КІ, ФСП	IAF 16

Скорочення (аббревіатура факультету/інституту та кафедри):

ФСП	Факультет соціології і права	
КІ	кафедра	Історії
НН ММІ	Навчально-науковий механіко-машинобудівний інститут	
КМ	кафедра	Конструювання машин

ПРЕАМБУЛА

Кафедральний каталог містить перелік вибірових дисциплін, що формують блоки освітніх компонентів з **освітньої програми «Історія» зі спеціальності 032 «Історія та археологія»** для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Відповідно до пункту 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту» (№ 1556-VII від 01.07.2014), вибірові дисципліни – дисципліни вільного вибору здобувачів вищої освіти для певного рівня вищої освіти, спрямовані на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей відповідної освітньої програми. Обсяг вибірових навчальних дисциплін становить не менше 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня освіти.

Вибіркові дисципліни з кафедрального Ф-Каталогу аспіранти обирають відповідно до «Положення про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/185>).

Згідно з Положенням про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського здобувачі обирають освітні компоненти з Ф-каталогу на наступний навчальний рік, використовуючи спеціалізовану інформаційну систему Університету «**my.kpi.ua**», формуючи таким чином індивідуальну освітню траєкторію. Для ознайомлення здобувача з переліком дисциплін вільного вибору, на сайті КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/>) та на сайті кафедри розміщується Ф-каталог вибірових дисциплін (https://history.kpi.ua/phd/education-courses-for-ph-d-students/elective_courses/), в якому представлено дисципліни вільного вибору.

За письмовою заявою здобувача можливе перерахування результатів навчання вибірових дисциплін відповідно до Положенням про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів попереднього навчання або Положенням про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті.

Кількість і обсяг (у кредитах ЄКТС) навчальних дисциплін, які може обрати здобувач (вибірових дисциплін) визначається навчальним планом для третього (освітньо-наукового) РВО.

№ п/п	Освітні компоненти	Семестр	Форма звітності	Кількість вибірових дисциплін	Обсяг дисципліни в кредитах
1.	<i>Освітній компонент 1</i>	3	Іспит, реферат	1	5
2.	<i>Освітній компонент 2</i>	3	Залік, реферат	1	4
3.	<i>Освітній компонент 3</i>	4	Іспит, реферат	1	5
<i>Всього на навчальний рік</i>				3	14

Результати вибору здобувачем навчальних дисциплін зазначаються в його індивідуальному навчальному плані в розділі «Обрані дисципліни» відповідно до

Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Навчальні дисципліни, які внесені до індивідуального навчального плану здобувача, є обов'язковими для вивчення.

Для оперативного вирішення проблем з реєстрацією, відновленням доступу для аспірантів створено бот підтримки @mykpiua_student_bot .

ПРОЦЕДУРА ЗДІЙСНЕННЯ ВИБОРУ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Здобувачі ступеня доктора філософії

Вибір дисциплін з Ф-Каталогів аспірантами здійснюється, як правило, на початку весняного семестру першого року навчання (обрані дисципліни вивчатимуться у наступному навчальному році), якщо інше не передбачено особливостями освітньої програми

Процедура вибору аспірантами навчальних дисциплін з Ф-каталогів реалізується через спеціалізовану інформаційну систему Університету та включає такі етапи:

1. Реєстрація аспіранта в спеціалізованій інформаційній системі «**my.kpi.ua**».
2. Здійснення аспірантом вибору дисциплін.
3. Підтвердження аспіранту його вибору навчальних дисциплін із Ф-Каталогу.
4. Опрацювання результатів вибору дисциплін (фіксація результатів вибору) та передача даних для корекції індивідуальних навчальних планів аспірантів.

Обробка результатів вибору дисциплін та формування навчальних груп / потоків.

Фінальна інформація стосовно обраних здобувачами дисциплін Ф-Каталогів передається відповідальною особою від навчального підрозділу – адміністратором спеціалізованої інформаційної системи на рівні кафедри та/або факультету, навчально-наукового інституту:

- на кафедри, за якими закріплено викладання обраних навчальних дисциплін, для формування педагогічного навантаження відповідним науково-педагогічним працівникам;
- до деканату факультету, навчально-наукового інституту для формування розкладу занять.

Навчальні групи для вивчення вибіркового навчальних дисциплін за очною формою навчання мають бути чисельністю не менше 5 осіб.

Здобувач, який знехтував своїм правом вибору, може бути записаний на вивчення навчальних дисциплін, обраних завідувачем випускової кафедри для оптимізації навчальних груп/потоків.

Якщо здобувач із поважної причини не зміг обрати дисципліни вчасно, або виявив помилку щодо свого волевиявлення, він звертається до деканату із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін, надавши документів, які засвідчують поважність причин. Заява на зміну вибіркової дисципліни у сформованому індивідуальному навчальному плані має подаватися не пізніше ніж за місяць до початку семестру, в якому викладається ця дисципліна.

Не допускається зміна обраних дисциплін після початку навчального семестру, в якому вони викладаються.

ЗМІСТ

АНОТАЦІЙ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

ОСІННІЙ СЕМЕСТР

ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ В 01

ЕКОНОМІЧНА ІСТОРІЯ	
Кафедра, яка забезпечує викладання	Кафедра історії (КІ), ФСП
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Курс, семестр	2 курс , осінній семестр
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	5 кредитів (150 год.). Лекцій - 28 год. Семінарські заняття – 14 год. Індивідуальне завдання (реферат) – 10 год. СР – 108 год.
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Запропонована навчальна дисципліна спирається на знання з історії України, всесвітньої історії, історії науки і техніки, історії культури, історії держави та права, політології, соціології, психології, набуті на першому та другому РВО, а також в I-III семестрі за програмою підготовки докторів філософії.
Що буде вивчатися	Еволюція господарського буття та економічної діяльності людства з найдавніших часів до сьогодення, закономірності розвитку економічних систем країн світу у різні історичні епохи з урахуванням національних, природних та інших особливостей конкретних країн, а також внутрішня і зовнішня політика держав, суспільні рухи, проблеми війни і миру, розвиток національних і етнографічних спільнот, права, етики, релігійних культів, науки, мистецтва тощо з огляду на їх роль у розвитку економіки та впливу на економічне життя.
Чому це цікаво/треба вивчати	Вивчення дисципліни сприяє теоретичному осмисленню глобалізаційних процесів сучасного світу, пізнанню фундаментальних засад функціонування й розвитку національних господарств, їх взаємозв'язків та тенденцій розвитку загально цивілізаційного процесу, формуванню системного наукового світогляду, загального культурного кругозору, вихованню масштабності і реалізму мислення, умінню креативно вирішувати складні завдання, самостійно приймати обґрунтовані та виважені рішення, бути самодостатньою, цілісною особистістю.
Чому можна навчитися	Сформувати певний тип економічного мислення, який дозволить виявити історичні корені і причинно-наслідковий механізм сучасних проблем світового економічного розвитку, в цілому, та України, зокрема; побачити та дослідити аналогічні ситуації в історичній ретроспективі, визначити на основі здобутого досвіду найкоротші шляхи їх розв'язання, поєднати теоретичні розробки з їх практичним застосуванням. .
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	– інтегрувати історико-економічні знання для поглибленого розуміння проблеми власної наукової діяльності, – пропагувати передовий досвід людства, прогресивних методів господарювання; – узагальнювати, критично осмислювати та адекватно оцінювати нагромаджений людством господарський досвід, створювати короткотермінові та довготермінові прогнози економічного розвитку; – опанувати основи порівняльного аналізу економічного розвитку окремих країн світу, вміти правильно орієнтуватися у виборі економічних рішень;

	– виявити цивілізаційні та національні особливості у розвитку господарської сфери та виокремити найоптимальніші загальні закономірності і тенденції, які можуть бути застосовані для економічного зростання України
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, підручники, презентації до лекційних занять
Вид семестрового контролю	Іспит, індивідуальне завдання (реферат)

ІСТОРІОГРАФІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Кафедра, яка забезпечує викладання	Кафедра історії (КІ), ФСП
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Курс, семестр	2 курс , осінній семестр
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	5 кредитів (150 год.). Лекцій - 28 год. Семінарські заняття – 14 год. Індивідуальне завдання (реферат) – 10 год. СР – 108 год.
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Дана навчальна дисципліна є складовою української історичної науки та базується на знаннях, отриманих слухачами протягом навчання на бакалавраті та у магістратурі при вивченні таких дисциплін, як історія України, історія української культури, історія розвитку громадських рухів та суспільної думки, історія філософії та ін.
Що буде вивчатися	Процеси нагромадження історичних знань та розвитку української історичної думки, становлення й збагачення української історичної науки в контексті дослідження історії України.
Чому це цікаво/треба вивчати	Вивчення даної дисципліни відкриває шлях до виваженої оцінки й аналізу наявної історіографії по тій чи іншій проблемі дослідження з історії України.
Чому можна навчитися	– з'ясувати як розвивалися погляди дослідників на історичне минуле, в цілому, та на обрану проблему, зокрема; – осмислювати і відбирати методологічні принципи (правила) історичного пізнання, ефективні методи дослідження, заглибитись у наукову лабораторію провідних істориків, осягнути їх методологічний інструментарій; – критично оцінювати здобутки істориків-попередників, виокремлювати їх персональний внесок у прирощування історичних знань з історії України; – виявляти вузькі або недостатньо опрацьовані проблеми, окреслювати теми, що потребують додаткового або нового вивчення; – розвивати власні національно-патріотичні якості, що формуються на основі духовної спадщини українського народу. зокрема історіографії історії України.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	– застосовувати критичний аналіз та синтез історичної думки у ході самостійного наукового дослідження; – виявляти самостійність думок та незалежність мислення від застарілих стереотипів і кліше; – всебічно аналізувати та оцінювати результати наукових досліджень з обраної проблеми; – виявляти псевдонаукові гіпотези, дотичні до обраної наукової проблеми; – розширити коло історичних понять та методів дослідження.
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, підручники, презентації до лекційних занять
Вид семестрового контролю	Іспит, індивідуальне завдання (реферат)

УКРАЇНСЬКА ІСТОРИЧНА БІОГРАФІСТИКА	
Кафедра, яка забезпечує викладання	<i>Кафедра історії (КІ), ФСП</i>
Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти</i>
Курс, семестр	<i>2 курс , осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	<i>5 кредитів (150 год.). Лекцій - 28 год. Семінарські заняття – 14 год. Індивідуальне завдання (реферат) – 10 год. СР – 108 год.</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Вимоги до початку вивчення дисципліни	<i>Дисципліна базується на знаннях, отриманих студентами під час вивчення таких навчальних предметів, як «Історія України», «Всесвітня історія», «Краєзнавство», «Історична генеалогія», «Геральдика», «Мемуаристика», «Іконографія», «Бібліографія», «Палеографія».</i>
Що буде вивчатися	<i>Дослідження теорії, методології та історіографії, історико-біографічна термінологія, а також роль історичних джерел у об'єктивному висвітленні біографічних фактів в процесі складання біографій, види біографічної продукції</i>
Чому це цікаво/треба вивчати	<i>Вивчення цього курсу важливе для гуманітарної освіти, особливо зі спеціальності «Історія та археологія». Він допомагає зрозуміти багато історичних процесів через вивчення повсякденного життя історичних постатей минулого й сучасності.</i>
Чому можна навчитися	– опанувати сучасні методологічні підходи щодо вивчення історичної біографії; – ознайомитися з категоріями та поняттями української історичної біографістики; – розумінню сутності і основних напрямків «біографічного підходу» в сучасному гуманітарному знанні в цілому та в історичній науці зокрема; – виокремлювати основні теоретичні проблеми сучасної української історичної біографістики; – дослідити основні види біографічних джерел; – ознайомитися з основними методами біографічних досліджень; – здійснювати аналіз біографічних текстів; – використовувати біографічний підхід та сукупність біографічних методів у науковому дослідженні; – самостійно проводити біографічні дослідження; – застосовувати біографічні джерела під час дослідження суспільних процесів; – відтворювати історію розвитку суспільства за допомогою біографічного матеріалу; – усвідомлювати роль і місце історичної особи в історії.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	<i>Аспіранти набувають теоретичних знань про основні методи історичної біографістики. Аналізують проблемні й дискусійні питання з курсу української історичної біографістики. Формують власні оцінки та версії.</i>
Інформаційне забезпечення дисципліни	<i>Силабус, підручники, презентації до лекційних занять</i>
Вид семестрового контролю	<i>Іспит, індивідуальне завдання (реферат)</i>

ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ В 02

ГЕНДЕРНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ	
Кафедра, яка забезпечує викладання	Кафедра історії (КІ), ФСП
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Курс, семестр	2 курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	4 кредити (120 год.). Лекцій - 28 год. Семінарські заняття – 14 год. Індивідуальне завдання (реферат) – 10 год. СР – 78 год.
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Дана навчальна дисципліна базується на знаннях теоретичних і методологічних основ історичного дослідження, набутих у циклі загальної підготовки третього рівня вищої освіти, розуміння джерелознавчої бази та евристики у науково-пізнавальній діяльності
Що буде вивчатися	Особливості формування гендерного підходу в історичній науці, як нової методології сучасних історичних досліджень, зв'язок ідеології фемінізму з практикою жіночих і молодіжних рухів епохи модерну, внесок українських дослідників у збагачення знань з гендерної історії, гендерний ракурс української історії.
Чому це цікаво/треба вивчати	Вивчення даної навчальної дисципліни допомагає виявляти та долати прояви андроцентризму в історичних дослідженнях минулого та сьогодення України та світу, формує вміння поряд із категоріями раси, нації, етносу та віку застосовувати гендер як сучасну фундаментальну категорію історичного пізнання.
Чому можна навчитися	– розібратися із методологічним інструментарієм та понятійним апаратом, проблемними зонами гендерного аналізу історичних процесів і явищ, відбирати методологічні конструкції; – сформулювати уявлення про гендерну концепцію як глобальний дослідницький підхід; орієнтуватись в особливостях його запровадження та використання в українському науковому просторі, та у визначеній темі, зокрема; – зрозуміти механізми становлення і розвитку гендерних відносин в минулому України; – розвинути дослідницькі навички ідентифікації та аналізу особливостей стану гендерної (не)рівності в залежності від історичних трансформацій та перспектив.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями	– використовувати гендерний підхід в наукових дослідженнях; – застосовувати гендерний аналіз в ході самостійного наукового дослідження; виявляти псевдонаукові гендерні гіпотези, дотичні до обраної наукової проблеми; – зберігати самостійність думки та незалежність мислення від гендерних стереотипів, проявів сексизму і андроцентризму історіописання; – примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення в гендерній сфері та усвідомлювати цінності професійної етики в дослідницькій практиці.
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, підручники, презентації до лекційних занять
Вид семестрового контролю	Залік, індивідуальне завдання (реферат)

УКРАЇНА В КОНТЕКСТІ СВІТОВОЇ ЦІВІЛІЗАЦІЇ	
Кафедра, яка забезпечує викладання	<i>Кафедра історії (КІ), ФСП</i>
Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти</i>
Курс, семестр	<i>2 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	<i>4 кредити (120 год.). Лекцій - 28 год. Семінарські заняття – 14 год. Індивідуальне завдання (реферат) – 10 год. СР – 78 год.</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Вимоги до початку вивчення дисципліни	<i>Дисципліна базується на знаннях, отриманих студентами під час вивчення таких навчальних предметів, як «Історія України», «Всесвітня історія», «Політологія», «Соціологія», «Релігієзнавство», «Філософія».</i>
Що буде вивчатися	<i>Основні етапи розвитку українського суспільства в контексті теорії цивілізацій. Вплив глобальних та регіональних цивілізацій на суспільство, яке формувалося на території України та місце України в колі світових культур. Історіографія історії цивілізацій, ознайомлення з якою допоможе у розумінні сутності історичних процесів, сприятиме формуванню історичної свідомості.</i>
Чому це цікаво/треба вивчати	<i>Навчальна дисципліна забезпечує базові теоретичні знання та практичні навички з історії світових цивілізацій та знаходиться у тісному зв'язку з іншими історичними дисциплінами. Вона допоможе аспірантам систематизувати знання, зрозуміти багато історичних процесів минулого та сучасності.</i>
Чому можна навчитися	– опанувати різні підходи до вивчення цивілізацій та основних етапів їх розвитку в складному історичному процесі; – зрозуміти основні засади цивілізаційного підходу до вивчення історії людства; – дослідити основні процеси, що відбувалися і тривають протягом всієї історії людства; – навчитися методикам опрацювання наукової літератури та джерел з навчальної дисципліни; – дослідити різні підходи щодо визначення місця України в системі світових цивілізацій; – вміти застосовувати знання з історії світових цивілізацій для формування загальної картини світової історії; – здійснювати відбір необхідної інформації з наявних джерел та літератури; – здійснювати наукову історичну експертизу; – аналізувати різноманітну історичну інформацію, самостійно мислити і формувати власні уявлення про певні періоди історичного розвитку держав і народів.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями	<i>Опанувавши навчальний курс аспірант зможе здійснювати науковий аналіз історичного минулого українського суспільства, його духовного надбання; отримати навички дослідницької роботи; вдосконалити вміння працювати з літературою.</i>
Інформаційне забезпечення дисципліни	<i>Силабус, підручники, презентації до лекційних занять</i>
Вид семестрового контролю	<i>Залік, індивідуальне завдання (реферат)</i>

СОЦІАЛЬНІ ВЗАЄМОДІЇ В ПОВСЯКДЕННІ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

Кафедра, яка забезпечує викладання	Кафедра історії (КІ), ФСП
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Курс, семестр	2 курс , осінній семестр
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	4 кредити (120 год.). Лекцій - 28 год. Семінарські заняття – 14 год. Індивідуальне завдання (реферат) – 10 год. СР – 78 год.
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Вивчення дисципліни базується на знаннях і вміннях, здобутих під час опанування навчальних дисциплін першого та другого рівнів вищої освіти за спеціальністю 032 – історія та археологія, а також поглиблених на третьому рівні відповідної спеціальності історичного джерелознавства, історіографії, теорії та методології історичної науки.
Що буде вивчатися	Ключові засади та прояви соціальних взаємодій різних рівнів (міжособистісного, групового та масового) в повсякденному житті людства протягом його історії, а також специфіка їх віддзеркалення в історичних джерелах.
Чому це цікаво/треба вивчати	Саме участь у взаємодіях з іншими членами суспільства й робить людину повноцінною особистістю, тож уникнути загадок про це неможливо під час розкриття будь-якої історичної теми. А от засади і прояви таких контактів (зокрема й особливості відкладання інформації про них) можуть виявитися різними залежно від конкретних соціальних умов, мінливих як у часі, так і в просторі, а отже, потребувати різного дослідницького інструментарію.
Чому можна навчитися	– опанувати основні концепції дослідження соціальних взаємодій та їх історії; – зрозуміти рівні соціальних взаємодій; – дізнатися про види й ролі інтенційних та неінтенційних дієвців, залучених до соціальних взаємодій; – проаналізувати особливості вербалізації, візуалізації та уречевлення соціальних взаємодій; – дослідити специфіку проявів соціальних взаємодій у різних структурах повсякдення. – розрізняти соціальні взаємодії загалом та соціальні комунікації як їх складову; – орієнтуватись у ключових засадах соціальних взаємодій у періоди традиційного, індустріального й інформаційного суспільства; – відстежувати вплив на соціальні взаємодії уявних учасників, тварин та неістот; – враховувати значення часових і просторових рамок, у яких відбувалися контакти (як безпосередні, так і опосередковані).
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями	Набуті знання та вміння можна використовувати під час підготовки дисертації: для систематизації джерельної бази за способом кодування інформації (і відстежування проявів соціальних взаємодій у словесних, зображальних, речових, поведінкових, звукових і конвенціональних джерелах, зокрема й за непрямою джерельною інформацією), структурування попередніх здобутків істориків щодо теми як складових наукової комунікації; окреслення кола досліджуваних учасників соціальних взаємодій, дотичних до конкретної проблеми; перевірки, наскільки систематизованими й ефективними були досліджувані взаємодії; для оцінювання, наскільки можливо розглянути дії та переконання “мовчазної більшості” учасників взаємодій.
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, підручники, презентації до лекційних занять
Вид семестрового контролю	Залік, індивідуальне завдання (реферат)

ВЕСНЯНИЙ СЕМЕСТР**ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ В 03**

ІСТОРИЧНА РЕГІОНАЛІСТИКА УКРАЇНИ	
Кафедра, яка забезпечує викладання	<i>Кафедра історії (КІ), ФСП</i>
Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти</i>
Курс, семестр	<i>2 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	<i>5 кредитів (150 год.). Лекцій - 36 год. Семінарські заняття – 18 год. Індивідуальне завдання (реферат) – 10 год. СР – 96 год.</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Вимоги до початку вивчення дисципліни	<i>Вивчення дисципліни базується на знаннях і вміннях, здобутих під час опанування навчальних дисциплін першого та другого рівнів вищої освіти за спеціальністю 032 – історія та археологія, а також поглиблених на третьому рівні відповідної спеціальності історичного джерелознавства, історіографії, теорії та методології історичної науки.</i>
Що буде вивчатися	<i>Ключові засади та прояви регіональної специфіки України в історико-культурному аспекті, динаміка населення, комунікацій, адміністративно-політичний устрій; взаємодія географічних, економічних, демографічних, екологічних, соціокультурних та інших процесів в регіональному розрізі, вплив геополітичних чинників на формування специфічних особливостей економічного і культурного розвитку регіонів, світоглядних і поведінських стереотипів, взаємовплив та взаємозумовленість проблем глобалізації та регіоналізації, методологічні проблеми регіональної історіографії.</i>
Чому це цікаво/треба вивчати	<i>Знання з дисципліни сприятимуть активізації національної свідомості, вихованню культури міжрегіонального спілкування та міжетнічної толерантності, формуванню активної особистості, здатної практично реалізувати набуті знання для специфічних потреб регіону, а також теоретичному осмисленню загальних тенденцій розвитку українських земель, закономірностей і тенденцій внутрішнього розвитку в загальноукраїнському і регіональному контекстах, процесів регіоналізації й регіонального розвитку в природно-географічному, історичному, етно- і соціокультурному контексті, їх впливу на сучасні суспільно-політичні процеси.</i>
Чому можна навчитися	– дослідити об'єктно-предметну сферу та методологічні основи історичної регіоналістики, її термінологічний інструментарій, та структуру; – зрозуміти регіональну специфіку України в просторовому вимірі; – проаналізувати особливості історії та історіографії в регіональному контексті, розвиток регіональної науки в Україні; – здійснити ретроспективне дослідження територіальної структури України та прогнозування оптимальної моделі регіональної організації; – визначити регіональні особливості розвитку історичної думки;

ІСТОРИЧНА РЕГІОНАЛІСТИКА УКРАЇНИ

	– дослідити історію регіонів як системо утворюючих цілісностей; – орієнтуватись в проблемах локалізації населення і територіальних зв'язків; – дізнатися про історію колонізаційних процесів, міграцій, міських і сільських поселень; – визначити новітні орієнтири та найважливіші дослідницькі напрями: регіональну історію, історичну урбаністику, адміністративно-територіальний устрій в історичному вимірі, історичну лімологію; – дізнатися про основні підходи вивчення міст в регіональному аспекті; – проаналізувати методи регіонального аналізу та регіональної діагностики, критерії і методи управління регіональним розвитком, зміст і цілі регіональної політики; – дослідити засоби оптимізації регіональної політики України, реформування адміністративно-територіального устрою, вдосконалення моделей територіального управління.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	<i>Набуті знання та вміння можна використовувати під час підготовки дисертації:</i> – аналізувати теорії територіальної організації суспільства і регіонального розвитку про принципи і фактори розміщення продуктивних сил, актуальні проблеми розвитку регіонів, формування і функціонування регіональних суспільно-територіальних систем, зміст і напрями регіональної політики; визначати альтернативні стратегічні напрями розвитку організаційних систем; – розуміти значення історичної регіоналістики для вирішення практичних проблем українського суспільства, зокрема, оптимізації регіональної політики. – інтегрувати знання з дисципліни для поглибленого розуміння проблеми сфери діяльності, впровадження інноваційних заходів, раціоналізації практичної діяльності, отже, підвищити рівень особистої кваліфікації.
Інформаційне забезпечення дисципліни	<i>Силабус, підручники, презентації до лекційних занять</i>
Вид семестрового контролю	<i>Іспит, індивідуальне завдання (реферат)</i>

ІСТОРІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	
Кафедра, яка забезпечує викладання	<i>Кафедра конструювання машин (КМ), НН ММІ</i>
Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти</i>
Курс, семестр	<i>2 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	<i>5 кредитів (150 год.). Лекцій - 36 год. Семінарські заняття – 18 год. Індивідуальне завдання (реферат) – 10 год. СР – 96 год.</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Вимоги до початку вивчення дисципліни	<i>Вивчення дисципліни базується на знаннях і вміннях, здобутих під час опанування навчальних дисциплін першого та другого рівнів вищої освіти за спеціальністю 032 – історія та археологія, а також з базових знань з права</i>
Що буде вивчатися	<i>Курс «Історія інтелектуальної власності в науково-технічній діяльності» присвячено аналізу історичного розвитку правових механізмів захисту творчих і наукових досягнень. Дисципліна охоплює еволюцію понять авторського права, патентного права та торговельних марок від античних цивілізацій до сучасності. Здобувачі вивчатимуть, як змінювалися уявлення про інтелектуальну власність у відповідь на науково-технічний прогрес і соціально-економічні трансформації. Особлива увага приділяється аналізу історичних кейсів, що ілюструють процес формування сучасної системи інтелектуальної власності. У курсі розглядаються різноманітні правові, економічні та культурні фактори, що впливали на розвиток інтелектуальної власності. Завдяки міждисциплінарному підходу, аспіранти здобудуть інструменти для критичного осмислення впливу наукових інновацій на суспільство. Курс сприяє глибшому розумінню історичних процесів, що формували сучасні правові норми у сфері науки та техніки.</i> <i>У курсі буде вивчатися історія формування інтелектуальної власності, зокрема розвиток патентного права, авторських прав і торговельних марок у контексті науково-технічного прогресу. Студенти проаналізують вплив соціально-економічних та культурних чинників на еволюцію правових норм, розглядаючи ключові історичні кейси та трансформації у цій сфері</i>
Чому це цікаво/треба вивчати	<i>Вивчення історії інтелектуальної власності дозволяє зрозуміти, як формувалися сучасні правові механізми захисту творчості та наукових інновацій у відповідь на соціально-економічні трансформації. Це сприяє виявленню закономірностей розвитку інноваційного потенціалу суспільства та впливу історичних процесів на сучасні юридичні норми. Аналіз історичних кейсів дає можливість критично осмислити взаємозв'язок між наукою, технологіями та правовим регулюванням, що є надзвичайно актуальним для подальшого розвитку інтелектуальної власності</i>
Чому можна навчитися	<i>У результаті навчання студенти здобудуть глибоке розуміння історичних процесів, що впливали на формування сучасних правових механізмів інтелектуальної власності. Вони навчаються аналізувати зміни у патентному праві, авторських правах та торгових марках в контексті соціально-</i>

ІСТОРІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

	<i>економічних трансформацій. Також розвинути критичне мислення, що дозволить оцінювати вплив історичних подій на сучасну науково-технічну діяльність. Набуті знання сприятимуть міждисциплінарному підходу до вирішення актуальних проблем у сфері інтелектуальної власності.</i>
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	<i>Набуті знання дозволяють аналізувати історичні процеси розвитку правових механізмів, що може бути застосовано при розробці сучасних стратегій захисту інтелектуальної власності. Компетентності, отримані в результаті вивчення курсу, сприяють більш глибокому розумінню взаємозв'язку між науковими інноваціями та правовими нормами. Ці знання можна використовувати як у науковій роботі, так і при формуванні політики у сфері інтелектуальної власності, що сприятиме розвитку інноваційного потенціалу суспільства. Таким чином, випускники зможуть ефективно застосовувати міждисциплінарний підхід для вирішення актуальних правових та наукових завдань.</i>
Інформаційне забезпечення дисципліни	<i>Силабус, підручники, презентації до лекційних занять</i>
Вид семестрового контролю	<i>Іспит, індивідуальне завдання (реферат)</i>

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ	
Кафедра, яка забезпечує викладання	<i>Кафедра історії (КІ), ФСП</i>
Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти</i>
Курс, семестр	<i>2 курс , весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	<i>5 кредитів (150 год.). Лекцій - 36 год. Семінарські заняття – 18 год. Індивідуальне завдання (реферат) – 10 год. СР – 96 год.</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Вимоги до початку вивчення дисципліни	<i>Вивчення дисципліни базується на знаннях і вміннях, здобутих під час опанування навчальних дисциплін першого та другого рівнів вищої освіти за спеціальністю 032 – історія та археологія, а також всесвітньої історії</i>
Що буде вивчатися	<i>Основні історичні етапи конструювання, виробництва та бойового застосування військової техніки (сухопутної, військово-морської, військово-повітряної) від Давнього світу до високотехнологічних війн ХХІ століття. В центрі навчального матеріалу – історія військової техніки армій європейських держав, військово-технічна традиція в Україні, особливості вітчизняної воєнно-конструкторської думки та можливості бойової техніки Збройних Сил України</i>
Чому це цікаво/треба вивчати	<i>Військова техніка та озброєння тисячоліттями виступали індикатором технічного прогресу, втіленням передових технологій та інженерно-конструкторської думки. В цій царині працювали видатні діячі науки і техніки. Із бойовою технікою пов'язано чимало яскравих й драматичних сторінок історії українського народу, його звичаїв та інтелектуального потенціалу</i>
Чому можна навчитися	<i>Розумінню ролі воєнно-технічної думки та військово-промислового комплексу у світовій історії науки і техніки, орієнтації в основних тенденціях розвитку сучасної військової техніки й технологій для їх урахування при зміцненні оборонного потенціалу України</i>
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями	<i>- Осмислювати закономірності розвитку науки і техніки у світовій та національній історії;</i> <i>- Розуміти значення передових технологій, інженерно-конструкторського та індустріального потенціалу для захисту держави;</i> <i>- Поглиблено вивчати та поширювати знання про воєнно-технічні досягнення як важливу складову цивілізаційних здобутків України</i>
Інформаційне забезпечення дисципліни	<i>Силабус, інформаційні матеріали, підручники, спеціалізовані сайти, дистанційний курс на платформі «Сікорський», ексклюзивні екскурсії до провідного в Україні музею військової техніки ХХ-ХХІ ст. в Національному університеті оборони України.</i>
Вид семестрового контролю	<i>Іспит, індивідуальне завдання (реферат)</i>